

امیرحسین آزموده

مردی که آئشمن ایران لقب گرفت

فاطمه معزی

امیرحسین آزموده در سال 1287 ش در تهران متولد شد. او پس از طی تحصیلات ابتدایی و متوسطه به ارتش و دانشگاه جنگ وارد شد و پس از فراغت از تحصیلات نظامی، در رشته حقوق دانشگاه تهران تحصیل کرد. در سال 1308 به درجه ستوانی و در سال 1319 به درجه سرگردی ارتقا یافت. به مناسبت تحصیل در رشته حقوق در دادستانی ارتش مشغول به کار شد اولین محاکمه شاخصی که او در آن حضور یافت، محاکمه سرتیپ علی اکبر درخشانی. فرمانده لشکر آذربایجان، به جرم تسلیم شدن در مقابل ارتش پیشه‌وری در سال 1326 بود. آزموده در این محاکمه سمت معاونت دادستان را داشت.

تا سال 1330 همچنان در این سمت فعال بود و در فروردین ماه 1330 به درجه سرتیپی ارتقا پیدا کرد. او که از مخالفان دولت دکتر مصدق بود بلافاصله پس از کودتای 28 مرداد 1332 به دادستانی ارتش منصوب شد. در 24 شهریور ماه 1332 پس از تشکیل اولین جلسه بازپرسی از دکتر مصدق، او را به جرم سوءقصد علیه حکومت و برهم زدن اساس حکومت و ترتیب تاج و تخت و تحریص مردم به مسلح شدن علیه سلطنت محکوم شناخت و در پنجمین جلسه بازپرسی آزموده در کیفرخواست خود علیه دکتر مصدق و سرتیپ ریاحی پس از عنوان کردن عناوینی چون "تخت‌وزیر و وزیر دفاع ملی در روز تخت‌خواب دمیده"، "یاغی" و "خودسر" برای دکتر مصدق، او را خائن شمرد و برای هر دو نفر تقاضای اعدام کرد. سرانجام پس از برگزاری 35 جلسه دادگاه "آئشمن ایران" دکتر مصدق را به دو سال حبس مجرد محکوم کرد. برخوردهای لفظی بین دکتر مصدق و آزموده از مواردی بود که بر جذابیت این محاکمه افزوده بود.

در سال 1333 بار دیگر آزموده دادستان ارتش، با صدور حکم اعدام دکتر حسین فاطمی بر کراهت خود در بین مردم افزود. در مهر ماه 1333، در مراسم اعدام افسران توده‌ای چون سرهنگ سیامک و سرهنگ مبشری حضور یافت. سرتیپ امیرحسین آزموده در سال 1334 به درجه سرلشکری ارتقا یافت و در دی ماه همین سال به عنوان دادستان حکم اعدام سیدمجتبی نواب صفوی، ذوالقدر و سیدمحمد واحدی از فدائیان اسلام را به اتهام برهم زدن اساس حکومت و تحریص مردم به مسلح شدن و حمل اسلحه غیرمجاز صادر کرد.

پس از شکست کودتای سرلشکر محمدولی قرنی و دستگیری وی، آزموده او را به سه سال حبس و اخراج از ارتش محکوم کرد. او این حرکت قرنی را خطرناکتر از اقدام سازمان نظامی حزب توده اعلام کرد. سرتیپ آزموده در سال 1339 به درجه سپهبدی ارتقا یافت. یک سال بعد، دولت دکتر امینی، عده‌ای از امرای ارتش را به اتهام سوءاستفاده از مقام و حیف و میل اموال عمومی دستگیر کرد که باعث شد آزموده به عنوان دادستان ارتش اعتراض کند و از سوی دیگر او مخالف اعاده دادرسی سرلشکر قرنی بود و این علل باعث شد تا به نشان اعتراض، تقاضای بازنشستگی کرد که با این خواسته وی موافقت شد.

پس از بازنشستگی، علیه دولت دکتر امینی اعلام جرم نمود و این اعلام جرم باعث دستگیری او در 29 خرداد 1340 شد. دستگیری آزموده رضایت بسیاری را جلب کرد ولی مدت حبس او چندان طولانی نبود. امیرحسین آزموده که از بستگان نزدیک جمشید آموزگار بود پس از خروج محمدرضا پهلوی از ایران به فرانسه پناهنده شد و در سال 1377 فوت کرد.